

KOPIA o/a

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30,
e-mail: sekretariat.prr@minrol.gov.pl

Warszawa, dnia 02 lipca 2020

Znak sprawy: PRR.pz.053.73.2020

Pani**Iwona Gortat****Burmistrz Gminy i Miasta Wyszogród**

Szanowna Pani,

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 maja 2020 r., znak R-618.5.2020, w sprawie spadających cen skupu mleka przy jednoczesnym wzroście cen pasz, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje co następuje.

Bezprecedensowy w swej skali i zasięgu kryzys wywołany pandemią COVID-19 wpłynął na funkcjonowanie całej gospodarki światowej. Jego negatywne skutki dotknęły w mniejszym lub większym stopniu różne sektory produkcji, przetwórstwa i handlu, w tym rolnictwo. Wprowadzanie przez wiele krajów obostrzeń na granicach, jak również zamykanie całych branż będących zwyczajowymi odbiorcami produktów rolno-spożywczych spowodowały konieczność uruchomienia całego wachlarza działań stabilizujących rynki rolne i rekompensujących poniesione przez producentów rolnych straty.

W przypadku rynku mleka, skutki pandemii COVID-19 pokryły się w czasie z rozpoczęciem sezonowego wzrostu produkcji mleka, co przy gwałtownie zredukowanym popycie z uwagi na ograniczanie przez wiele krajów dostępu do ich rynków w szybkim czasie przełożyło się na spadek cen przetworów mlecznych. Spadek cen zbytu artykułów mleczarskich w krótkim czasie doprowadził do obniżenia cen płaconych rolnikom za surowiec mleczny. Średnia cena zbytu mleka w UE pomiędzy styczniem i kwietniem 2020 r. obniżyła się z poziomu 35,15 EUR/100kg do 33,53 EUR/100kg tj. o 4,6%, a szacunki na maj br. przewidują dalszy spadek o 1,2% do poziomu 33,13 EUR/100kg. W monitorowanym okresie średnia cena skupu mleka w Polsce spadła natomiast z poziomu 32,76 EUR/100kg do 29,55 EUR/100kg (tj. o 9,8%). Wstępne dane za maj 2020 r. wskazują na dalszy spadek krajowej ceny skupu mleka w Polsce z poziomu 134,30 PLN/100kg do poziomu 133,30 PLN/100kg, tj. o 0,8%. (w euro jest to 29,46 EUR/100kg). Średnia cena skupu mleka w Polsce w maju br. wyrażona w euro byłaby zatem o ok 11% niższa od średniej unijnej szacowanej dla tego miesiąca.

Mając świadomość złożoności i powagi sytuacji rynkowej, a także pamiętając o ważnej roli jaką pełni produkcja mleka w kształtowaniu dochodów polskich gospodarstw rolnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi już w połowie marca 2020 r. rozpoczęło intensywne działania, których celem było jak najszybsze uruchomienie przez Komisję Europejską wielokierunkowych mechanizmów interwencyjnych. Polska domagała się by pomoc przeznaczona na walkę ze skutkami COVID-19 w sektorze mleczarskim była uruchomiona zarówno w zakresie mechanizmów rynkowych, jak i w ramach innych możliwych do wykorzystania środków.

W wyniku powyższych zabiegów Polski, oprócz otwartych w sposób automatyczny w okresie od 1 marca do 30 września 2020 r. zakupów interwencyjnych masła i odtuszczonego mleka w proszku (OMP), Komisja Europejska w dniu 30 kwietnia 2020 r. przyjęła pakiet legislacyjny, dotyczący działań na różnych dotkniętych pandemią COVID-19 rynkach rolnych (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=OJ:L:2020:140:TOC>). Pakiet obejmuje 11 rozporządzeń, i dotyczy w zakresie rynku mleka następujących mechanizmów pomocowych:

- ✓ dopłat do prywatnego przechowywania masła, OMP oraz serów,
- ✓ wprowadzenia elastyczności do „Programu dla szkół”, realizowanego w roku szkolnym 2019/2020;
- ✓ zawieranie porozumień i wydawanie decyzji w zakresie planowania produkcji w sektorze mleka i przetworów mlecznych;

W efekcie podjętych działań na dzień 21 czerwca 2020 r. (25. tydzień br.) do objęcia dopłatami do przechowywania produktów mleczarskich zgłoszono w ramach UE:

- 55,0 tys. ton masła,
- 43,8 tys. ton serów,
- 13,2 tys. ton OMP.

W ramach powyższych mechanizmów polskie podmioty wykazały jak dotychczas zainteresowanie przechowywaniem:

- 431 ton masła,
- 39 ton sera,
- 24 ton OMP.

W opinii Komisji Europejskiej oraz Europejskiego Stowarzyszenia Mleczarstwa wdrożony program dopłat na rynku mleka przyczynił się do powstrzymania dalszego spadku cen zbytu przetworów mlecznych oraz zapobiegł korzystaniu przez unijne podmioty z mechanizmu sprzedaży masła i OMP na zapasy interwencyjne UE. Jak dotychczas jedynie Czechy zaoferowały na interwencyjną sprzedaż 115 ton OMP po cenie 169,80 EUR/100kg.

W rezultacie średnie unijne rynkowe ceny masła i OMP od II połowy maja 2020 r. wykazują tendencję rosnącą.

Cena masła w UE w 25. tygodniu br. (15.-21.06.2020 r.) wyniosła 317 EUR/100 kg i była wyższa od najniższej ceny tegorocznej ceny z dnia 10 maja br. (281 EUR/100kg) o 12,8%. Jednocześnie cena ta była niższa od ceny masła sprzed roku o 19%, należy jednakże pamiętać że w latach 2018-2019 ceny masła osiągnęły historycznie wysokie poziomu. Cena OMP w 25. tygodniu br. ukształtowała się na poziomie 214 EUR/100kg i była wyższa od najniższej tegorocznej ceny odnotowanej w dniu 3 maja 2020 r. (191 EUR/100kg) o 12%, będąc jednocześnie o 4% wyższa od ceny OMP sprzed roku.

Podobną tendencję wykazują krajowe ceny produktów mleczarskich w Polsce. Średnie ceny zbytu masła i OMP na dzień 28 czerwca 2020 r. ukształtowały się następująco:

- OMP 199 EUR/100 kg, tj. 17,2% powyżej ceny interwencyjnej (169,80 EUR/100kg) – cena wyrażona w złotych wyniosła 886 PLN/100kg i była wyższa zarówno w porównaniu do sytuacji sprzed miesiąca (+1,8%) jak i do sytuacji sprzed roku (+5,3% r/r);
- masło ekstra w blokach 292 EUR/100kg, tj. 31,7% powyżej ceny interwencyjnej (221,75 EUR/100kg) – cena wyrażona w złotych wyniosła 1302 PLN/100kg wykazując trend wzrostowy w porównaniu do sytuacji sprzed miesiąca (+7,2% m/m) oraz spadkowy w stosunku do sytuacji z czerwca 2019 r. (-16,3% r/r).

Krajowa cena skupu mleka w Polsce wyniosła w kwietniu 134,3 zł/100kg i była niższa od ceny z marca br. o 2,7% (138 zł/100kg) oraz o 1,4% niższa od ceny sprzed roku. W maju br. trend się utrzymał. Średnia cena skupu mleka wyniosła w Polsce 133,1 zł /100kg (w euro jest to 29,46 EUR/100kg) i była niższa od ceny sprzed miesiąca o 0,9% oraz od ceny sprzed roku o 1,6%. Średnia cena skupu mleka w Polsce w maju br. wyrażona w euro byłaby zatem o ok 11% niższa od średniej unijnej szacowanej dla tego miesiąca. Wprowadzone mechanizmy interwencji rynkowej wpłynęły na poprawę cen zbytu przetworów mlecznych, co w niedługiej perspektywie powinno doprowadzić także do zatrzymania spadków cen skupu surowca mlecznego. Nie będzie to jednak proces natychmiastowy zważywszy na sezonowy wzrost podaży mleka.

Mając na uwadze powyższe Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ograniczyło swej aktywności jedynie do wymienionych powyżej mechanizmów interwencyjnych. W odpowiedzi na trwający kryzys, Komisja Europejska w dniu 30 kwietnia 2020 r., uwzględniając zgłoszone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi propozycje, przedstawiła projekt zmiany rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, w którym wprowadza nowe – jednorazowe, ograniczone w czasie działanie w ramach, którego państwa członkowskie będą mogły do końca 2020 r. przyznać wsparcie m.in. dla właścicieli gospodarstw rolnych (maksymalnie do 7 tys. euro) w sytuacjach nadzwyczajnych związanych z zagrożeniem i skutkami występowania Covid-19. W ramach tej pomocy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi planuje wdrożyć zmiany do polskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Jak wynika z przeprowadzonych analiz, jednorazowa pomoc w ramach ww. instrumentu wsparcia może trafić do kilku sektorów, m.in. do producentów mleka. Zakłada się, że nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. instrumentu wsparcia zostanie

uruchomiony w II połowie 2020 r. W dniu 26 czerwca 2020 r. zostało opublikowane *rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/872 z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do szczególnych działań mających zapewnić nadzwyczajne tymczasowe wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w odpowiedzi na epidemię COVID-19* (Dz. Urz. UE z dnia 26.06.2020 L 240, str. 1), które stanowi podstawę prawną do realizacji powyższych działań na poziomie krajowym. W tym celu w Ministerstwie przygotowano projekt *rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*.

Ponadto, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zachęca producentów rolnych do organizowania się w organizacje producentów, które są odpowiedzialne za skuteczne równoważenie relacji popytowo-podażowych na poszczególnych rynkach rolnych. Główną rolą organizacji producentów jest wzmocnienie pozycji rynkowej i stabilizacja dochodów producentów będących ich członkami poprzez planowanie i dostosowywanie produkcji do popytu, koncentrację podaży i poprawę wprowadzania produktów do obrotu, a także optymalizację kosztów produkcji czy oferowanie pomocy technicznej. Dla przykładu organizacje producentów na rynku owoców i warzyw w ramach programów operacyjnych mogą również prowadzić działania w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, w szczególności mechanizmu wycofania z rynku. W odniesieniu do każdego produktu wycofanie z rynku nie może przekraczać 5% ilości tego produktu sprzedanej przez daną organizację producentów. Zatem także organizacje producentów posiadają w swych rękach narzędzia pozwalające na skuteczne ograniczenie niekorzystnego wpływu kryzysu na ich sytuację ekonomiczną.

Odnosząc się do kwestii cen pasz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje, że gwałtowne i różnokierunkowe zmiany cen wielu produktów rolnych są pod silną presją zjawisk rynkowych powiązanych z pandemią np. wahania cen ropy naftowej, zmiany na rynkach walutowych, które bezpośrednio wpływają na sytuację na rynku zbóż i roślin oleistych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco monitoruje ceny surowców rolnych. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że cena pszenicy paszowej w marcu br. wynosiła 779 zł/t, w kwietniu 821 zł/t, a w maju 822 zł/t. W trzecim tygodniu czerwca 2020 r. cena pszenicy paszowej wyniosła 828 zł i była wyższa o 8,8% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Poza wpływem epidemii COVID-19, niepewność związana z warunkami pogodowymi i poziomem nadchodzących zbiorów, a także eksport zbóż z Polski przełożyły się na podwyżkę cen zbóż, również zbóż paszowych.

Równocześnie obserwowano wzrost cen śruty rzepakowej, której średnie ceny w maju br. doszły do 1033 zł/t. Przyczyną tego wzrostu była niższa podaż rzepaku na krajowy rynek oraz utrzymujący się

popyt na surowce wysokobiałkowe inne niż modyfikowana śruta sojowa. Wydaje się jednak, że ceny śruty rzepakowej zaczynają powoli spadać. W trzecim tygodniu czerwca br. średnia krajowa cena śruty rzepakowej wyniosła 945 zł/t i była o 4,5 % niższa od ceny w drugim tygodniu czerwca br.

Na ceny mają również wpływ prognozy dotyczące zbiorów w 2020 r. Zgodnie z informacją GUS z dnia 28 maja br. wstępnie szacuje się, że w bieżącym roku powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi jest większa od ubiegłorocznej o ok. 2,2% i wynosi 7,3 mln ha. Jednocześnie szacuje się, że wzrośnie powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku o ok. 8,6%. Biorąc pod uwagę stronę podażową, sytuacja na rynku rzepaku będzie sprzyjała raczej obniżkom cen. Należy mieć jednak na uwadze, że sytuacja na tym rynku jest ściśle powiązana z cenami ropy naftowej i popytem na biopaliwa oraz światową sytuacją na rynku soi.

Podsumowując wyrażam nadzieję, Szanowna Pani Burmistrz, że przedstawione powyżej działania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w efektywny i skuteczny sposób uzupełnią mechanizmy wsparcia krajowego rolnictwa przyjęte przez polskich parlamentarzystów i wdrażane przez polski rząd w ramach tzw. tarcz antykryzysowych, a tym samym wpłyną na zrównoważenie sytuacji finansowej producentów rolnych i umożliwią m.in. planowanie oraz stabilizację produkcji rolnej. Jednakże, aby móc w pełni ocenić czy podejmowane działania są wystarczające oraz czy przynoszą oczekiwany rezultat Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie kontynuowało szczegółowy monitoring sytuacji na rynkach rolnych w trakcie pandemii.

Z poważaniem,

w/z Dyrektora
Departamentu Przetwórstwa i Rynków Rolnych
Joanna Trybus
z-ca Dyrektora
Departamentu Przetwórstwa i Rynków Rolnych
/podpisano elektronicznie/

